

KONTEXT ŽIVOTA:

1. den

Tato kapitola našeho studia poukazovala na skutečnost, že sice nemáme vždy vliv na okolnosti svého života, ale i tak jsme zodpovědní za to, jak budeme reagovat na zkoušky, které nás potkají. Vzpomeňte si na nějakou situaci z poslední doby, v níž se vyskytovalo soupeření, třeba zápas, závod, trénink či situaci v rámci rekreačního sportu. Jaká byla vaše reakce na nespravedlnost? A jak jste zareagovali, když jste vy sami nebo váš tým podali špatný výkon?

Jste některou ze svých reakcí zklamaní? Často se stává, že se nám v určité situaci nedaří reagovat tak, jak bychom si přáli, dokud se nevypořádáme s názorovým systémem, který nás vede k tomu, abychom uvažovali a jednali určitým způsobem. Můžeme mít třeba dojem, že život musí být vždycky fér nebo že je vždycky jen na nás, jak se bude situace vyvíjet. A když pak nedostaneme to, co bychom si podle svých představ zasloužili, budeme mít pocit, že se k nám Bůh i všichni ostatní chovají nespravedlivě. Jak se díval na zkoušky Josef? Jakou úlohu v nich připisoval Bohu? Jak by se mohlo porozumění skutečnosti, že zkoušky jsou součástí Božího svrchovaného plánu, projevit ve způsobu, jak na ně reagujete? Potřebujete nějak upravit svou reakci na sporné výroky rozhodčích nebo své špatné výkony? Jak? Čemu byste se mohli díky těmto zkouškám naučit?

Zralý názor na zkoušky vidíme v následujícím citátu Michaela Redda. Jak se mu dařilo zachovat si pozitivní náhled?

„... Na rozdíl od vysoké školy, kde se mi vedlo skvěle, jsem celou sezónu proseděl na lavičce. Přes vnější zdání to byl nakonec skvělý rok, protože zápasy, kterými jsem procházel, mě přiblížily k Bohu. Ukázal mi, že dokonce i Josef [z 1. Mojžíšovy 37-50] se na čas ocitl mezi outsidersy, než povýšil a dostal se do paláce. A tak jsem si řekl, že to nejlepší, co můžu udělat, je pilně pracovat, zůstat pokorný a čekat na Pána. Trpělivost se mi vyplatila...“
(Michael Redd, hráč NBA, líčí rok, kdy byl nováčkem u Milwaukee Bucks)

2. den

Přečtěte si, jak probíhá proces tříbení stříbra:⁴

Když si stříbrotepec chystá stříbro, drží v ruce hrudku rudy, která obsahuje kousky stříbra. Aby je vyčistil, potřebuje silný žár. S kouskem rudy na stole zahájí tříbení proces tím, že rozpálí oheň na potřebnou teplotu a vloží kousky rudy, které předtím rozklepal kladívkem, do nádoby zvané tyglík. Tu pak umístí nad oheň. Jak se hmota taví a měkne, těžké stříbro klesá ke dnu a nečistoty (stěr) se dostávají na povrch, odkud je stříbrotepec odstraňuje. Celý proces pečlivě opakuje, přičemž bedlivě sleduje tavení, čeká, pak sejme tyglík z ohně a sbírá z povrchu stěr. Když vrátí tyglík nad oheň, zvýší jeho teplotu. Za celou dobu nenechá tyglík ani na chvíli bez dohledu. Jak pozná, že je stříbro čisté?... Nastane dramatický okamžik, kdy ví, že veškerý stěr je pryč. Jak se sklání nad taveninou, stříbro se najednou promění v tekuté zrcadlo, v němž stříbrotepec zahlédne svůj obraz. Pak pozná, že je se svým úkolem hotov.⁵

„Nikdy nežil velký sportovec, který by zemřel, aniž poznal, co je bolest.“

(Bill Bradley, americký senátor, bývalý basketbalista, NCAA, a hráč NBA)

Tento popis je nádherným alegorickým vyjádřením toho, jak Bůh působí v našem životě skrze zkoušky. Zkusme se zamyslet nad tím, jak zkoušky, které nás potkávají, odrážejí Boží charakter a záměry. Když dáte líčení tavicího procesu do souvislosti s vaším vlastním životem, koho symbolizuje stříbrotepec? Co představují nečistoty, a co kousky stříbra? Co má proces tříbení společného s tím, co prožíváte při zkouškách? Co symbolizuje čisté stříbro, které zbude na konci tavicího procesu?

A teď zkuste popsany proces uvést do souvislosti s některou ze zkoušek, která vás potkala, a najít paralely mezi ní a součástmi tavicího procesu. Jakým způsobem Bůh pomocí této zkoušky tříbil váš charakter?

„Z člověka vyzařuje krása duše, když vyrovnaně snáší jednu ránu osudu za druhou, ne snad proto, že by je necítil, ale proto, že je člověkem vznešené a hrdinské povahy.“

(Aristotelés)

3. den

Když se pokoušíme uplatnit principy tohoto studia v praxi, mnohdy nám mohou pomoci názorné příklady ze skutečného života. Když vidíme, jak se v určitých situacích chovají jiní, pomáhá nám to uvědomit si, jak za podobných okolností jednáme my sami. Podívejte se na nějaký sportovní zápas. (Není podstatné, jestli je to zápas mezi družstvy středoškoláků, vysokoškolských studentů či profesionálních hráčů, ani zda ho budete sledovat v televizi nebo přímo na stadiónu; hlavně když to bude vypjaté utkání.)

Do níže uvedené tabulky si v průběhu hry zapisujte reakce **sportovců či trenérů** na nespravedlnosti či nepovedené akce. Do kolonky **Vyvolávající událost** si poznamenejte, jaké zkoušce sportovec či trenér čelil. Může se jednat třeba o sporný výrok rozhodčího, úraz, faul apod. V kolonce **Skutečná reakce** uveďte, jak hráč či trenér zareagoval. Jaké emoce v jeho reakci převládaly? Zůstal klidný, nebo se rozčílil? Bude mít daná událost vliv na jeho budoucí výkony? Při vyplňování kolonky **Nejvhodnější reakce** uplatněte své dosavadní poznatky z tohoto studia a navrhněte případný vhodnější způsob, jak mohl sportovec či trenér zareagovat.

Sportovec či trenér	Vyvolávající událost	Skutečná reakce	Nejvhodnější reakce

Při vyplňování poslední kolonky na předchozí straně zvažte, jaký postoj zaujímal vůči Bohu i ke svému okolí uprostřed všech svých zápasů Josef. Projevuje se u vás vědomí, že Bůh je svrchovaný, a přitom netouží po pomstě či odvetě, v tom, jaký postoj zaujímáte vůči lidem, kteří vám při zápasu nějak uškodili nebo přispěli k tomu, že jste zareagovali určitým způsobem?

„V každé nepříznivé situaci hledejte zárodek triumfu.“
(Og Madino, spisovatel)

4. den

Josefovi bylo jasné, že všechny schopnosti a příležitosti dostává od Boha. Když vykládal sny, organizoval práci lidí nebo hovořil s vysoce postavenými Egypťany, uvědomoval si, že to není jeho zásluha, ale Boží milost. Výsledkem bylo, že se dokázal na každou zkoušku dívat stejně jako na pozeňání, totiž jako na příležitost k oslavě Boha. Zůstal věrný v otroctví i ve vězení, a protože se ze všech sil snažil a pilně pracoval, vždycy svými talenty přinášel Bohu slávu. Když pak nastala chvíle, kdy měl předstoupit před faraóna, zdržel se vyvyšování sebe sama a vzdal za svou schopnost vykládat sny chválu Bohu (1. Mojžíšova 41, 15-16). Poté, co se stal faraónovou pravou rukou, pomáhal díky svému vlivnému postavení své rodině i jiným lidem, když zařídil, aby měli během sedmiletého hladomoru co jíst.

Jakými schopnostmi pozeňnal Bůh vám? Jak mu jejich prostřednictvím můžete přinášet slávu?

„Když v životě čelíte zklamáním a překážkám, jako jsou třeba zranění, která jsem letos utrpěl já, je snadné nechat se ovládnout hněvem, frustrací a pocitem zklamání. Tím nechci říct, že bych takové pocity neměl, ale nedovolím jim, aby odvedly mou pozornost od Božích záměrů, které o tolik přesahují vše, co bych si dokázal představit. Moje role v týmu není o mně, ale o Bohu a o tom, co prostřednictvím mého života dělá. Vědomí, že má všechno pod kontrolou, mi přináší pokoj. Vlastně i zranění přispěla k růstu mé víry.“
(Josh Williams, hráč NFL)

Využíváte tato požehnání ke službě Bohu věrněji v dobách zkoušek, nebo v dobách hojnosti? Proč asi? Na čí život máte vliv? Jakým způsobem můžete svých obdarování využít ke službě těmto i dalším lidem? Zamyslete se, kdo všechno patří k vašim nejbližším, a zkuste v této sféře vlivu vyvinout iniciativu.

5. den

Po zmíněném rozhovoru s faraónem se Josef stal velice mocným člověkem a dostal příležitost potrestat bratry za to, že ho prodali do otroctví. Josef jim však s láskou odpustil, a navíc se na na jejich špatný čin díval jako na Bohem danou příležitost jim pomoci (1. Mojžíšova 45,4-11). Právem dal před odplatou přednost smíření.

Napadá vás někdo, s kým máte nevyřešený konflikt? Může se jednat o někoho, kdo ublížil vám, někoho, komu jste ukřivdili vy, nebo někdo, s kým jste se pohádali, komu něco závidíte, vůči komu jste zahořklí atd. Doporučujeme, abyste dotyčnému odpustili a pokusili se v tomto vztahu dosáhnout smíru. Zkuste za ním zajít a omluvit se za cokoli, čím jste se vůči němu případně provinili, a pak mu můžete upřímně, ale bez obviňování vysvětlit, čím ublížil on vám. Měli byste být připraveni přijmout jakoukoli omluvu, které se vám dostane, a projevit ochotu začít znovu budovat vzájemnou důvěru. V průběhu opětovného sblížení byste se měli poctivě snažit projednat vůči člověku, kterému jste odpustili, stejnou lásku jako Josef vůči svým bratrům.

Život není nikdy lehký, ale zápas, kterým procházíme, stojí za to, a nakonec je díky němu všechno o tolik úžasnější... Bůh je vždycky s námi a všechno, co se stane, má svůj smysl."

(Courtney Kupetsová, olympijská vítězka z roku 2004, která překonala zranění utrpené krátce předtím na MS)

NEZAPOMEŇTE:

1. Zkoušky jsou nedílnou součástí života a přicházejí ve všech možných podobách a velikostech, ovšem nikdy v době, kdy by to sportovcům a trenérům vyhovovalo.
2. Boží dobrota počítá se zmatkem, který dokážou zkoušky a trápení způsobit, a řídí vše tak, aby nám umožnily růst v důvěřování Bohu a jeho záměrům.
3. Bůh by vás rád používal i tam, kde to jiní vzdali ve sportu i v životě jako takovém.
4. Doporučujeme, abyste ve zkoušce vždycky dali přednost Boží cestě, tedy zocelení, před zatrpknutím, a mohli pak promlouvat slova naděje do zmatků a krizí, s nimiž se budou ve sportu i v životě potýkat jiní.
5. Ve vypjatém světě sportu občas nejsme po duchovní stránce dostatečně ve střehu a pak klopýtneme a zhřešíme. Můžeme dát vše do pořádku, když opravdově přineseme svůj hřích Bohu („na kříž“) a znovu zaměříme svou pozornost a soustředěné úsilí na Boží záměry ve sportu i v životě („jdu dál“).